

Yhteistoimintamenettelyn päättäminen

Yhteistoimintamenettelyn käynnistäminen
Kunnanhallitus 01.09.2025 § 175

Valmistelija kunnanjohtaja eija.liikamaa@karkola.fi, puh. 044 770 2077

Kunnan taloudellinen tilanne ja talouden tasapainottaminen

Kärkölen kunnan taloudellinen tilanne on edelleen heikko. Kuntaliiton tuottaman kuntien verotuloennusteen mukaan Kärkölen kunnan verotulot ovat 05/2025 ennusteessa vuonna 2025 noin 10,7 miljoonaa euroa. Vuodelle 2026 verotulojen on arvioitu olevan noin 11,0 miljoonaa euroa.

Kuntaliiton laskelman mukaan Kärkölen kunnan valtionosuusien arvioidaan olevan vuonna 2026 noin 534 000 euroa, mikä on 396 000 euroa vähemmän kuin vuonna 2025. Seuraavan vuoden valtionosuuden merkittävät leikkaukset ja kustannusten kasvu aiheuttavat talouden alijäämää vuoden 2025 osavuositarkastuksen ennusteen mukaan noin 1,5 miljoonaa.

Vuonna 2026 merkittävimmät talouden suunnittelun liittyvät tekijät ovat tuleviin valtionosuuksiin liittyvä epävarmuus ja Kunta- ja hyvinvointialan uuden työ- ja virkaehtosopimuksen kustannusvaikutukset.

Kunta on tehnyt valtiovarainministeriölle sotesiirtoeriin liittyvän oikaisuvaatimuksen vuosien 2024 ja 2025 valtionosuuksiin. Hallintoriita-asian käsittely on vielä kesken, joten sekä vuosien 2024 ja 2025 että seuraaviin suunnitelmavuosiin liittyy taloudellista epävarmuutta.

Yleinen kustannustason nousu ja kunta-alan sopimuskorotukset nostavat merkittävästi toimintakuluja. Kärkölen kunnalla on raskas velkataakka ja tulevina vuosina vuosikatteesta tulisi voida kohdentaa noin puoli miljoonaa euroa lainojen lyhennyksiin.

Talouden vakauttamisohjelman valmistelu

Kunnan vakauttamisohjelman valmistelu on aloitettu toimialoilla ja ensimmäinen valtuustoseminaari pidetään 30.8.2025.

Valtuustoseminaarissa on tarkoitus luoda pohjaa vuoden 2026 talousarvion valmisteluun. Kunnan toimialojen tehtäväksi on annettu etsiä mahdollisia säästökohteita ja keinoja toimintatuottojen lisäämiseksi.

Yhteistoiminnassa käsiteltävät asiat

Lain työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella (449/2007 muutoksineen) 4 §:n mukaisesti työnantajan ja henkilöstön välisessä yhteistoiminnassa käsitellään ainakin sellaiset asiat, jotka koskevat:

- 1) henkilöstön asemaan merkittävästi vaikuttavia muutoksia työn organisoinnissa, kunnan tai hyvinvointialueen palvelurakenteessa,

kuntajaossa tai kuntien tai hyvinvointialueiden tai näiden välisessä yhteistyössä;

- 2) palvelujen uudelleen järjestämisen periaatteita, jos asialla voi olla ulkopuolisen työvoiman käytöstä tai liikkeen luovutuksesta johtuvia tai muita olennaisia henkilöstövaikutuksia;
- 3) henkilöstöön, henkilöstön kehittämiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun sekä työyhteisön sisäiseen tietojenvaihtoon liittyviä periaatteita ja suunnitelmia;
- 4) taloudellisista tai tuotannollisista syistä toimeenpantavaa osa-aikaistamista, lomauttamista tai irtisanomista.

Jos kunnan tai hyvinvointialueen talousarvioehdotuksessa edellytetään sellaisia toimenpiteitä, joiden toteuttaminen todennäköisesti aiheuttaisi useita irtisanomisia, osa-aikaistamisia, lomautuksia taikka merkittäviä heikennyksiä palvelussuhteiden ehdoissa, toimenpiteitä on käsiteltävä yhteistoimintamenettelyssä ennen kuin kunnanhallitus tai aluehallitus tekee kunnan- tai aluevaltuustolle lopullisen talousarvioehdotuksen.

Talouden vakauttamisohjelman valmistelu on verrattavissa talousarvioehdotukseen, joten toimenpiteitä on käsiteltävä yhteistoimintamenettelyssä ennen kuin kunnanvaltuusto päättää vakauttamisohjelmasta.

Yhteistoimintamenettelyn aloittaminen

Edellä kuvatun perusteella Kärkölän kunta on työnantajana velvollinen aloittamaan yhteistoiminnasta annetun lain mukaisesti yhteistoimintamenettelyn.

Kunnan harkitsema irtisanominen tai osa-aikaistaminen kohdistuu alle kymmeneen työntekijään, joten neuvotteluja on käytävä 14 päivää.

Talouden vakauttaminen tulee edellyttämään rakenteellisia ja pysyviä muutoksia kunnan hallinnossa, tehtävissä ja toiminnoissa.

Yhteistoimintamenettelyssä läpikäytävien työnantajan harkitsemien toimenpiteiden toteutus olisi mahdollista vuoden 2026 aikana.

Hallintosäännön 43 §:ssä säädetään kunnanhallituksen yleistoimivallasta henkilöstöasioissa. Koska yhteistoimintamenettely on edellä kuvatuksi tarpeen käydä osana talouden vakauttamisohjelman valmistelua ja se koskee kunnan koko organisaatiota, asia kuuluu kunnanhallituksen päätettäväksi.

Yhteistoimintamenettelyn päätökseen saattaminen tuodaan kunnanhallituksen käsiteltäväksi, jonka jälkeen mahdollisista toimenpiteistä päätetään hallintosäännön toimivallan mukaisesti.

Esittelijä

kunnanjohtaja Eija Liikamaa

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää

1. valtuuttaa kunnanjohtajan antamaan neuvotteluesityksen

yhteistoimintaneuvottelujen käynnistämiseksi
2. aloittaa 1.9.2025 henkilöstöä koskevan yhteistoimintaneuvottelun edellä kuvatun mukaisesti Kärkölen kunnan talouden vakauttamiseksi sekä kunnan hallinnon ja palvelutuotannon kehittämiseksi
3. nimetä henkilöstöpäällikön edustamaan työnantajaa käynnistyvissä neuvotteluissa sekä oikeuttaa kunnanjohtajan nimeämään tarvittaessa työnantajan edustajana toimivat henkilöt yhteistoimintaneuvotteluihin ja
4. velvoittaa kunnanjohtajaa ja henkilöstöpäällikköä informoimaan säännöllisesti kunnanhallitusta ja henkilökuntaa yhteistoimintamenettelyjen etenemisestä.

Lisäksi kunnanhallitus päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Päätös

Kunnanjohtaja muutti päätösehdotustaan seuraavasti:

Kunnanhallitus päättää

1. valtuuttaa kunnanjohtajan antamaan neuvotteluesityksen yhteistoimintaneuvottelujen käynnistämiseksi
2. aloittaa henkilöstöä koskevan yhteistoimintaneuvottelun edellä kuvatun mukaisesti Kärkölen kunnan talouden vakauttamiseksi sekä kunnan hallinnon ja palvelutuotannon kehittämiseksi
3. nimetä henkilöstöpäällikön edustamaan työnantajaa käynnistyvissä neuvotteluissa sekä oikeuttaa kunnanjohtajan nimeämään tarvittaessa työnantajan edustajana toimivat henkilöt yhteistoimintaneuvotteluihin ja
4. velvoittaa kunnanjohtajaa ja henkilöstöpäällikköä informoimaan säännöllisesti kunnanhallitusta ja henkilökuntaa yhteistoimintamenettelyjen etenemisestä.

Lisäksi kunnanhallitus päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Kunnanhallitus 13.10.2025 § 204
252/01.04.00/2025

Valmistelija

kunnanjohtaja eija.liikamaa@karkola.fi, puh. 044 770 2077

Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 1.9.2025 § 175 käynnistää tuotannollisin ja taloudellisin perustein työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa annetun lain (2007/449) 4 §:n 1-4 kohtien mukaiset neuvottelut henkilöstön edustajien kanssa talouden tasapainottamiseen tarvittavien toimenpiteiden toteuttamiseksi.

Taloudellinen tilanne

Kärkölen kunnan taloudellinen tilanne on edelleen heikko. Valtiovarainministeriön ennakkolaskelman 23.9.2025 mukaan Kärkölen kunnan valtionosuusien arvioidaan olevan vuonna 2026 noin 465 600 euroa, mikä on noin 593 300 euroa vähemmän kuin vuonna 2025. Seuraavan vuoden valtionosuuden merkittävät leikkaukset ja kustannusten kasvu aiheuttavat talouden alijäämää vuoden 2025 osavuositarkastuksen

ennusteen mukaan noin 1,5 miljoonaa. Kärkölän kunnan kriisikuntakriteerit täyttyvät yhtä kriteeriä lukuun ottamatta.

Yhteistoimintaneuvottelut

Laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa (2007/449) määrää yhteistoimintamenettelystä. Yhteistoimintalain 4 §:ssä määrätään yhteistoiminnassa käsiteltävistä asioista. Lain 4 §:n 4 kohdan mukaan työnantajan ja henkilöstön välisessä yhteistoiminnassa käsitellään ainakin sellainen asia, joka koskee taloudellisista tai tuotannollisista syistä toimeenpantavaa osa-aikaistamista, lomauttamista tai irtisanomista. Yhteistoimintalain (2007/449) 5 §:n 2 momentin mukaan laajakantoiset tai henkilöstöä yleisesti koskevat asiat käsitellään 14 §:ssä tarkoitetussa yhteistoimintaelimessä.

Kunnan harkitsema irtisanominen tai osa-aikaistaminen kohdistuu alle kymmeneen työntekijään, joten neuvotteluja on käytävä vähintään 14 päivää.

Yhteistoimintaneuvotteluilla tavoiteltiin 4,5 htv:n pysyvää vähennystä jättämällä vapautuvia tehtäviä täyttämättä ja mahdollisesti irtisanomisilla. Tehtävien uudelleen järjestelyjä yhteistyössä muiden Päijät-Hämeen kuntien kanssa ja osa-aikaistuksia ei voitu poissulkea neuvotteluista.

Neuvotteluesitys on toimitettu työvoimaviranomaiselle 9.9.2025.

Kunnan edustajina kunnanhallituksen valtuuttamana on toiminut kunnanjohtaja, henkilöstöpäällikkö ja kehittämisasiantuntija kunnanjohtajan kutsumana.

Kunta kutsui henkilöstöjärjestöjen edustajat yhteistoimintalain mukaiseen yhteistoimintaneuvotteluun 2.9.2025. Neuvottelukokoukset pidettiin 9.9.2025, 16.9.2025, 22.9.2025 ja 2.10.2025.

Yhteistoimintaneuvottelut kestivät 24 päivää ja päätösneuvottelu pidettiin 2.10.2025. Neuvottelujen tulos allekirjoitettiin 3.10.2025.

Neuvottelut ovat päättyneet erimielisenä. JUKO:n ja JHL:n pääluottamusedustajat vastustivat irtisanomisia. Neuvotteluosapuolet ovat todenneet, että yhteistoimintaneuvottelut on käyty työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa ja hyvinvointialueilla annetun lain mukaisesti, riittävät tiedot on annettu ja yhteistoimintavelvoite siten täytetty.

Neuvotteluissa todettavat vaikutukset 4 htv tuottavat talouteen pitkävaikutteisia säästöjä yhteensä vuonna 2026 noin 371 000 euroa ja vuodesta 2027 eteenpäin 427 000 + vuosittaiset palkka- ja indeksikorotukset. Kunnan muita, ei henkilöstöön kohdentuvia säästötoimenpiteitä jatketaan vuoden 2026 talousarviovalmistelussa. Työnantaja ei esitä lomauttamisia. Esitetyistä toimenpiteistä säästövaikutukset toteutuvat vuosien 2026–2027 aikana.

Työllistämistä edistävä toimintasuunnitelma

Yhteistoimintalain (2007/449) 9 §:ssä säädetään työllistymistä edistävästä toimintasuunnitelmasta. Toimintasuunnitelmasta, jota laadittaessa on otettava huomioon, mitä työvoiman vähentämisestä on säädetty tai työtaikka virkaehtosopimuksin sovittu, tulee käydä ilmi yhteistoimintaneuvottelujen suunniteltu aikataulu, neuvotteluissa noudatettavat menettelytavat ja suunnitellut, irtisanomisaikana noudatettavat toimintaperiaatteet julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa (916/2012) tarkoitettuja palveluja käytettäessä sekä työnhaun ja koulutuksen edistämisessä.

Työnantaja ja pääluottamusmiehet ovat käsitelleet työllistymistä edistävää suunnitelmaa yhteistoiminta neuvotteluissa 16.9.2025. Työnantaja on viimeistellyt suunnitelman käydyn keskustelun perusteella. Toimintasuunnitelma on liitteenä.

Esittelijä	kunnanjohtaja Eija Liikamaa
Päätösehdotus	Kunnanhallitus 1. toteaa, että yhteistoimintamenettely on käyty yhteistoimintalain mukaisesti ja ne ovat päättyneet 2.10.2025 2. merkitsee tiedoksi yhteistoimintaneuvottelujen tuloksen 3. merkitsee tiedoksi työllistymistä edistävän toimintasuunnitelman.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
Muutoksenhaku	Muutoksenhakukielto